

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Horváth Z. Péter Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Horváth Z. Péter által képviselt felperesnek a dr. Sárvári István Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Sárvári István ügyvéd által képviselt alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt a Fővárosi Bíróságnál 26.P.22.523/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.119/2010/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 250.000 (kettőszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

Az alperes tulajdonában állt az é.-i 8. hrsz.-ú és a 7. hrsz.-ú ingatlan. Az I. Kft. és az alperes 1998. október 15-én adásvételi szerződést kötöttek a 8. hrsz.-ú ingatlanra vonatkozóan, a 7. hrsz.-ú ingatlanra pedig az alperes elővásárlási jogot biztosított az I. Kft. részére. Az I. Kft. többségi tulajdonosa és ügyvezetője a felperes volt. Az I. Kft. a nevét F. Ingatlanforgalmazó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-re (a továbbiakban: F. Kft.) változtatta és a felperes által képviselve 2001. október 15. napján adásvételi szerződést kötött az 7. hrsz.-ú ingatlanra vonatkozóan is. A szerződésben a felek az ingatlan vételárát 8.000.000 forintban határozták meg. Az értékesítést megelőzően az alperes az ingatlan értékét ingatlanforgalmi szakértővel meghatározta, a szakértő szerint az ingatlan forgalmi értéke 15-16 millió forint volt. Az ingatlan vételárát a F. Kft. oly módon fizette ki, hogy a felperes a K Rt-nél vezetett számlájáról 2001. október 16-án az alperes bankszámlájára átutalt 18.000.000 forintot. A F. Kft. ezt követően az ingatlan birtokába lépett.

A K. ügyként elhíresült nyomozás során a felperes, mint K. A. ügyfele átutalásait is megvizsgálták, ennek során a felperes nevében eljáró ügyvéd az alperest írásban arra kérte, hogy a

18.000.000 forint átutalásával kapcsolatban igazolja, az a perbeli ingatlan megvásárlására tekintettel történt meg.

A felperes a 2006. június 8-án előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 10.000.000 forint és ennek kamatai megfizetésére. Előadta, hogy a Ptk. 361. §-a alapján tart igényt az összegre, mert az alperes jogalap nélkül gazdagodott a követelt összeggel. Az adásvételi szerződés szerint a cégének tagi kölcsönt nyújtva, a cége helyett 8.000.000 forint vételárat kellett volna megfizetnie, tévedésből azonban nem ez az összeg, hanem 18.000.000 forint átutalása történt meg az alperes részére. Mivel nagyobb összegű befektetései voltak, ez a különbség számára a bankszámlája egyenlegének átvizsgálásakor nem tűnt fel.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a vételár 18.000.000 forint volt, a szerződésben csak illetékkiszabási szempontok miatt, a felperesi cég érdekében került sor alacsonyabb vételár feltüntetésére. A felperes a cége nevében a kikötött vételárat utalta át a saját számlájáról, így az alperes jogalap nélkül nem gazdagodott.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte a perrel felmerült költségek megfizetésére. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az nem volt vitás a perben, hogy a felperes 18.000.000 forintot utalt át az alperes számlájára. A bíróság azt vizsgálta a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján, hogy az alperes a felperes rovására jogalap nélkül jutott-e vagyoni előnyhöz. Ezzel kapcsolatban megállapította, hogy az alperes ingatlanának értéke a 18.000.000 forintot elérhette. A felperes állította, hogy a többletkifizetés nem tűnt fel számára, ugyanakkor a bíróság álláspontja szerint a felperesnek ellenőriznie kellett volna a bevételeit és a kiadásait is, a számlainformáció nyilvánvalóan a szerződéskötéskor is a rendelkezésére állt. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a felperes a megbízásából elküldött levélben, amely 12/A/3. sorszám alatt szerepel az iratok között, nem vitatta a követelt összeg kifizetésének jogalapját. A K. ügyben lefolytatott büntetőeljárás során a felperesnek az volt az érdeke, hogy a számláján szereplő valamennyi ellenőrzött tétel valóságos, igazolható kifizetés legyen. A felperes sem a nyomozóhatóság előtt, sem az alperesnek írt levélben nem hivatkozott arra, hogy tévedésből került volna kifizetésre az összeg az alperesnek.

Az elsőfokú bíróság azt is értékelte, hogy a felperes az állítása szerint jogalap nélkül kifizetett összeget csak évekkel később érvényesítette az alperessel szemben. A bíróság álláspontja szerint az igényérvényesítésben a felperest a később bekövetkezett súlyos balesete nem akadályozhatta meg. A baleset előtt, 2005-ben

elküldött említett levélében nem jelezte igényét a téves átutalás visszafizetésére.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kifejtette, hogy a felperes fellebbezésében foglaltakkal szemben nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely miatt szükséges lenne a tárgyalás megismétlése vagy kiegészítése. Az elsőfokú bíróság előtt nem volt a felperes által kért, de mellőzött bizonyítás. A felperes a keresetét a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint érvényesítette figyelemmel arra, hogy az alperessel jogviszonyba nem került, az adásvételi szerződést nem ő, hanem a cége kötötte meg. Bár a tagi kölcsönnek sem a tényét, sem az összegét nem igazolta, arra hivatkozott, hogy a F. Kft. helyett, annak tagi kölcsönt nyújtva teljesítette a vételár-fizetési kötelezettséget. A felperesnek a perben azt kellett bizonyítania, hogy tényleges szándéka nem 18.000.000 forint, hanem csak 8.000.000 forint átutalására irányult. Ez a bizonyítás a felperes részéről nem vezetett eredményre. A felperes jogi képviselője is elismerte, hogy „vélelmezhetőleg a felperes aláírásával ellátott átutalás történt”. Ebből következően a felperesnek kellett volna igazolnia azt, hogy miért írt alá olyan bizonylatot, amelyben szereplő összeg eltért attól, amelyet álláspontja szerint fizetni tartozott. A másodfokú bíróság is értékelte, hogy a felperesnek az átutalási megbízásról másolattal kellett rendelkeznie, amely alapján a tévedését jóval korábban felismerhette volna.

A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Ebben mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelemnek való helyt adást kérte jogalap nélküli gazdagodásra alapítottnak. A felperes elsődlegesen eljárási szabálysértésre hivatkozott. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a tényállást nem tárták fel kellőképpen, a hiányos bizonyítás alapján megállapított tényállásból okszerűtlen jogi következtetéseket vontak le. Álláspontja szerint a F. Kft. perben állása kötelező lett volna, ezt a bíróság nem észlelte, nem hívta fel a felperest arra, hogy a F. Kft.-t is vonja perbe. Erre vonatkozóan a tájékoztatási kötelezettségének sem tett eleget. Az eljáró bíróságok ugyanakkor értékelték a F. Kft. és az alperes között létrejött adásvételi szerződést és úgy ítélték meg, hogy az alperes a vételárat vette át, amelyre szerződésen alapuló jogcíme volt, így a jogalap nélküli gazdagodás szabályai nem alkalmazhatók. A bíróság tehát a F. Kft. perben állása nélkül az alperes és a F. Kft. közötti jogviszonyt is elbírált. Érdemben fenntartotta azt az álláspontját, hogy a szerződésben megjelölt összegben felüli átutalást az alperes köteles visszafizetni.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Pp. 3. § (2) bekezdése szerint a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkokhoz kötve van. A Pp. 7. § (2) bekezdése értelmében a bíróság a felet a perbeli eljárási jogairól és kötelezettségeiről köteles tájékoztatni akkor, ha a félnek nincs jogi képviselője. A felperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy a bíróságnak a F. Kft. perben állásának hiányát észlelnie kellett volna és ennek megfelelően kellett volna az eljárási szabályokat alkalmaznia. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a F. Kft. kötelező perben állására akkor került volna sor, ha a felperes, mint a F. Kft., jelenlegi nevén D. P. H. Kft. ügyvezetője a cég nevében eljárva érvényesíti az alperessel szemben a 8.000.000 forint helyett 18.000.000 forint kifizetése miatt keletkezett 10.000.000 forint túlfizetést. A felperes azonban arra hivatkozott, hogy a különbözetet jelentő 10.000.000 forintot magánszemélyként, a saját számlájáról tévedésből utalta át az alperes részére, aki azzal neki tartozik a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint. A felperes maga sem állította, hogy közöttük és az alperes között jogviszony állt volna fenn. Az általa előterjesztett kereseti kérelem elbírálásához tehát a F. Kft. perben állására nem volt szükség.

A felperes alappal hivatkozik a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a bíróságnak a jelen ügyet nem a F. Kft. és az alperes által kötött adásvételi szerződés vizsgálata alapján kell eldöntenie, de ez nem is így történt. Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperesnek a perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján azt kellett bizonyítania, hogy történt-e a részéről tartozatlan fizetés az alperes számára, az alperes jogalap nélküli előnyhöz jutott-e a felperes rovására. A periratokból megállapítható, hogy a felperes és az alperes, valamint annak fia együtt mentek el a felperes bankjába, ahol a felperes a saját akaratából a számlájára vonatkozó átutalási megbízást maga írta alá. A perben nem állította, hogy az átutalási megbízás 18.000.000 forint összegben való teljesítése a bank téves összegű utalása miatt történt volna meg, vagyis hogy az általa írásban kértnél nagyobb összeget emeltek volna le a számlájáról. Kizárólag arra hivatkozott, hogy ez az ő részéről tévedés volt, amelyet a befektetéseinek nagysága miatt csak a K. ügyben folytatott nyomozás során ismert fel. A felperesnek tehát azt kellett bizonyítania a perben, hogy véletlenül, tartozatlanul fizetett az alperes részére 10.000.000 forintot.

Ezzel kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság egyetért az eljáró bíróságok által kifejtettekkel, miszerint a felperesnek a bank az átutalási bizonylatot nyilvánvalóan a rendelkezésére bocsátotta az átutalás megtörténtekor, 2001. október 16-án. A Legfelsőbb Bíróság szerint a felperesnek a cégéhez ezt be kellett nyújtania, hiszen azt állította, hogy tagi kölcsönt nyújtott, ehhez pedig igazolnia kellett, hogy a vételárát a cég helyett ő fizette meg. A felperes a szerződést kötő cég ügyvezetője is volt, így a cég könyvelésének

megfelelőségéért is őt terheli a felelősség. A 20. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt tanúvallomásában a szerződéskötés során eljáró ügyvéd előadta, hogy a felperes intézte a cége részére a tulajdonjog bejegyzését. Ennek során is igazolnia kellett a vételár kifizetését. A felperes tehát nemcsak az egyenlegértékesítésből ismerhette fel a téves utalás tényét, hanem ezen eljárásai során is számtalan alkalma volt, hogy az átutalás tényleges összegéről meggyőződjön és azt vitássá tegye. A felperes közel négy évig az általa átutalt összeget nem kifogásolta, azt nem tekintette tartozatlan fizetésnek. Még a 2005. június 27-i levélben is csak azt kérte, az alperes igazolja részére, hogy a 18.000.000 forint átutalása a perbeli ingatlan megvásárlása miatt történt meg. A felperes tehát, ha addig nem is, e levél megírásakor már tisztában volt azzal, hogy nem 8.000.000 forintot, hanem 18.000.000 forintot utalt át az alperes részére vételár jogcímén, de e levelében sem hivatkozott arra, hogy túlfizetés történt volna, kizárólag annak igazolását kérte, hogy az átutalás valóságos volt, és tényleges jogügylethez kapcsolódott.

A peradatokból az is megállapítható, hogy nem lett volna életszerű, ha az alperes, aki az értékesítést megelőzően ingatlanforgalmi szakértő véleményét szerezte be, az ott megjelölt 15-16 millió forint helyett a felperes cége részére 8.000.000 forintért értékesítse az ingatlanát. A felperes a korábbi megállapodásban elővásárlási jogot kötött ki a cége számára, de ez nem azt jelentette, hogy a felperes cége az általa meghatározott vételáron megveheti az ingatlant, hanem csak azt, hogy a legjobb ajánlatot tevő helyére léphet. A szakértői vélemény alapján várható volt, hogy az alperes az említett összegen tudja értékesíteni az ingatlanát, ez vonatkozott volna az elővásárlási jog jogosultjára is. A felperes cége már rendelkezett a szomszédos ingatlannal, így fokozott érdekében állt a perbeli ingatlan megszerzése is. E körülmények is arra mutatnak, hogy a felperes rovására az alperes jogtalan előnyt nem szerzett. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a felperes nem tudta azt bizonyítani, hogy az alperes az ő rovására jogalap nélkül gazdagodott.

A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte őt az alperes részére felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. Ennek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésében foglaltak szerint határozta meg azzal, hogy az az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Budapest, 2011. június 14.

*Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet
s.k. előadó bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró*

*A kiadmány hiteléül:
tisztviselő*